

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

1 V. Christus nasci debuerit de Virgine desponsata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

crando virginitatem Deo. Quartò obici etiam pos-
sunt inter Iudæos Esseni, qui (vt supra diximus) vir-
ginitatem seruabant, & cum religiosorum more vi-
uerent, verisimile est illam vouisse. Et inter Genti-
les virgines Vestales, quæ falsæ Deæ virginitatem vo-
uebant. Cur ergo negabimus, nonnullos fideles
virginitatis amatores vero Deo virginitatem vouisse?
Adde, hoc non pugnare cum imperfectione sta-
tus veteris, & naturalis legis. Quia licet rariores es-
sent, non tamen defuerunt in illis statibus aliqui
Sancti viri, qui opera perfectionis, & consilii custo-
dirent.

Responsio.

Ad has obiectiones nihil aliud habeo quod re-
spondeam, nisi rem hanc esse incertam, & non ad-
modum ad Deiparæ laudes pertinere. Quod enim
ipsa perfectum votum virginitatis emisit, ad per-
fectionem eius pertinet: quod verò ante ipsam nul-
lus hoc fecerit, ad eius commendationem non ad-
modum refert. Illud verò certum est, ex sacra Scri-
ptura, de nullo alio colligi posse ante Virginem hoc
votum emisisse. Et hoc sensu, vt minimum, erit et-
iam certum, ipsam esse primam in virginitate vo-
uenda. Deinde dici etiam potest prima, quæ propo-
sita est tanquam dux, & exemplar huiusmodi voti,
& hunc existimo esse sensum sanctorum Patrum.
Adde tamen fortasse etiam in re ipsa fuisse primam
quia omnia, quæ in contrarium proponuntur, facili-
ter expediti possunt. De illis enim Prophetis fatemur
id esse incertum, & nesciri: tamen quia id scriptum
non est, & illis temporibus hoc non erat in vsu, ideo
verisimile existimatur, eos non vouisse.

Ad secundum de Maria sorore Moyse, licet ve-
rum esset virginem permansisse: tamen non potest
inde inferri virginitatem vouisse. Deinde (quod de
virginitate eius dicitur) incertum est. Nam Iose-
phus, libro tertio, antiquit. capit. secundo, & sexto,
refert, Hur fuisse maritum illius Mariæ, & Beseleel
fuisse filium eius. Vnde ad coniecturam Gregorij
Nyssæ. facile dicitur, eam potius à fratribus, quam
à marito in Scriptura nominari, non quia marito
caruerit, sed propter eximiam fratrum dignitatem,
& auctoritatem.

Ad Tertium de filia Iephthe (& si illam expositio-
nem admittamus) nihil efficitur. Quia illa nec vo-
uit virginitatem, nec eam voluntariè seruauit: sed
deplorando (vt ipsa dixit) virginitatem suam. Nec pater
etiam vouit virginitatem filiae, sed vouit immolare
Deo, quod sibi domum venienti primum occur-
reret, & quia filia, prima fuit, quæ egressa est in oc-
cursum eius, voluit in ea seruare votum, immolan-
do illam (vt dicit hæc expositio) non vt pecudem,
sed modo personæ humanæ accommodatò, dicen-
do illam cultui diuino, vnde factum est, vt innupta
permaneret. Secundo verò dicitur, veriozem esse
communem Patrum expositionem, Iephthe immo-
lasse filiam interficiendo illam, siue hoc temere fe-
cerit, siue instinctu Spiritus Sancti motus, quod non
est huius loci fufius tractare. Sed videri potest Chry-
sostomus, tomo primo, homilia de Iephthe, Athana-
sius, in diuina Scripturæ Synopsi, Augustin. libr.
quæstionum in Iudicum, quæstion. 49. & libr. quæ-
stion. noui, & veteris testamenti, quæstio. quadra-
gesima tertia, Hieronym. primo contra Iouinian.
Epiphani. hæres. 55. Ambrosius libr. tertio de officiis.
Videri etiam possunt Philo, & Iosephus, qui hoc af-
firmant, ille in libro Antiquitatum Biblicarum: hic
vero libro quinto Antiquit. capitul. duodecimo.
Denique idem sensu Concil. Francford. in secunda
parte eius.

*Iephthe qua-
liter se erga
filiam ha-
buerit.
Chrysostom.
Athanasius.
Augustin.
Hieronym.
Epiphani.
Ambros.
Philo.
Iosephus.
Conc. Franc.*

*Iosephus.
Epiphani.*

Ad quartum de Essenis, referuntur quidem ca-
stitatem seruasse: non tamen vouisse, neque eam vt
perpetuant, & immobilem custodiisse. Lege Iose-
phum, libr. 2. de bello Iudaico, capitul. septimo, &
Epiphani. hæres. decima sexta. Et idem dicitur de
virginibus Vestalibus. Nam post certum ætatis tem-

pus nuptui dabantur, vt refert Alexander ab Alex-
andro, libro quinto dierum genealogum, & indicauit
Ambrosius, libro primo de virginib. Ad aliam de-
nique coniecturam dicitur, probare quidem id non
repugnasse, non tamen factum esse.

Secundo (quod ad dignitatem, & perfectionem
attinet) dicendum est absque vlla dubitatione, in
virginitatis perfectione, inter omnes puras creatu-
ras Deiparam primatum tenuisse. Hæc conclusio
constat ex communi doctrina Patrum, & ex omni-
bus dictis. Ratione verò declaratur, quia virginitas
Mariæ, quo ad propositum, & animum, fuit tanto ef-
ficacior, & vehementior, quanto ex maiori charita-
te, & gratia procedebat, quo ad immobilitatem ha-
buit hoc propositum perfectò voto confirmatum.
B quo ad intentionem ex perfectissimo Dei, & puri-
tatis amore hoc fecit, quo ad executionem vero, tam
perfectè illud seruauit, vt omni profus motu con-
trario, aut repugnante caruerit, imò alios etiam ad
castitatem prouocauerit, vt supra ex Sanctis Patri-
bus diximus, ergo. Deinde caruit omni contrario,
quod virginitatis perfectionem posset minuere:
nam & ipsum coniugium, quod in alijs ad virgini-
tatem tendendam ordinari solet, in illa fuit ad eius
custodiam, testimonium, & honorem institutum.
Habuit deinde comitantes omnes virtutes, tempe-
rantiam, humilitatem, & alias, quæ illius perfectio-
nem posset augere. Fuit denique eius virginitas
propter altissimum finem à Deo ordinata. Nam &
ad filij generationem ordinata est (quod est admi-
ratione dignissimum) & ad consecrandum Deo tha-
lamum, ex quo factus homo nasceretur, quo nihil
potest perfectius, ac excellentius intelligi.

Dices, Perfectior est virginitas voto solenni con-
secrata Deo, quam simplici, Beata autem Virgo non
habuit votum solæne continentie: tum quia per
illud non est facta inhabilis ad contrahendum ma-
trimonium: tum etiam quia hæc solennitas post
Christum, imò auctoritate Ecclesiæ introducta est,
vt pontifices docuerunt. Respondetur hanc solen-
nitatem non esse per se loquendo ad perfectionem
virginitatis necessarium. Fuit quidem valde utilis,
& conueniens imperfectis hominibus, qui ad perfe-
ctionem tendere student, & facile mutari possunt:
at vero in Beata Virgine, quæ semper fuit in statu
perfectionis, & animum virtute immobilē habu-
it, illa extrinseca solennitas non fuit necessaria: imò
nec conueniens, quia (vt iam dicimus) oportebat
illam matrimonium contrahere, quod non solum
virginitatis perfectionem non impendiret, verum
potius inuaret.

Obiectio.

Responsio.

*Solemnitas
& conueniens
imperfectis
hominibus,
qui ad perfe-
ctionem tendere
student, & facile
mutari possunt:
at vero in Beata
Virgine, quæ
semper fuit in
statu perfectionis,
& animum
virtute immobilē
habuit, illa
extrinseca
solennitas non
fuit necessaria:
imò nec
conueniens,
quia (vt iam
dicimus) oportebat
illam
matrimonium
contrahere,
quod non solum
virginitatis
perfectionem
non impendiret,
verum potius
inuaret.*

QUESTIO XXIX.

De matris Dei desponsatione, in duos ar-
ticulos diuisa.

Deinde considerandum est de desponsatione
matris Dei. Et circa hoc quaruntur duo.

Primo, vtrum Christus debuerit de de-
sponsata nasci.

Secundò, vtrum fuerit verum matrimo-
nium inter Mariam matrem Domini, & Ioseph.

ARTICVLVS I.

Vtrum Christus nasci debuerit de Virgine desponsata.

Ad primum sic proceditur. Videtur quod
Christus non debuerit de Virgine despon-
sata nasci. Desponsatio enim ad carnalem
copulam ordinatur. Sed mater Domini
nunquam voluit carnali copula vri: quia
hoc derogaret virginitati mentis ipsius. Ergo non debuit esse
desponsata.

2. Præterea, quod Christus ex Virgine nasceretur,
mirum.

*Epist. 3. ante
medum il-
lud. 2.*
miraculum fuit, unde Aug. dicit in Epist. ad Volustanum, ipsa Dei virtus per inuoluta matris virginea viscera, membra infantis eduxit, quae postea per clausa ostia, membra iuuenis intro duxit: hic si ratio queritur, non erit mirabile: si exemplum poscitur, non erit singulare. Sed miracula sunt ad confirmationem fidei: vnde debent esse manifesta. Cum igitur per desponsationem hoc miraculum fuerit obumbratum, videtur non fuisse conueniens, quod Christus de desponsata nasceretur.

*et in Matt.
super illud.
Cum esset
desponsata,
anno 9.*
3. Præterea, Ignatius martyr, vt Hierony. dicit super Mat. hanc causam assignauit desponsationis matris Dei, vt partus eius diabolo celaretur, dum eum putat non de virgine, sed de vxore generatum. Quæ quidem causa nulla esse videtur: tum quia diabolus ea, quæ corporaliter sunt, perspicacitate sui sensus cognoscit: tum etiam quia postmodum per multa euidencia signa demones aliquoties Christum cognouerunt, vnde dicitur Marc. 1. quod homo in spiritu immundo exclamauit dicens. Quid nobis & tibi Iesu Nazarene, venisti ante tempus perdere nos: scio quod sis sanctus Dei. Non ergo videtur conueniens fuisse, quod mater Dei esset desponsata.

*super illud
Mat. 1. Cum
esset despon-
sata, anno 9.*
4. Præterea, Aliam rationem assignat Hiero. ne lapidaretur mater Dei à ludæis, sicut adultera. Hæc autem ratio nulla esse videtur: si enim non esset desponsata non posset de adulterio condemnari. Et ita non videtur rationabile fuisse, quod Christus de desponsata virgine nasceretur.

Sed contra est, quod dicitur Matth. 1. Cum esset desponsata mater eius Maria Ioseph, & Luc. 1. Missus est Gabriel Angelus ad Mariam virginem desponsatam viro, cui nomen erat Ioseph.

*1. in Luc. 1.
inter prin-
cipium
et medium
10. 1. 3. in
Luc. non
procul à pri-
mo. 10. 5.*
Respondeo dicendum, quod conueniens fuit Christum de desponsata virgine nasci tum propter ipsum, tum propter matrem, tum etiam propter nos. Propter ipsum quidem Christum, quæ ad duplicem rationem. Primo quidem, ne ab infidelibus tanquam illegitimè natus abiceretur. Vnde Ambrosius dicit super Luc. Quid Iudæis, quid Herodis posset ascribi, si natum non videretur ex adulterio persequuti? Secundo, vt consuetudo eius genealogia per virum describeretur. Vnde dicit Ambrosius super Luc. Qui in seculum venit, seculi debuit more describi, viri autem persona queritur, quoniam senatu & reliquis curiis ciuitatum generis asserit dignitatem. Consuetudo etiam nos instruit Scripturarum, quæ semper viri originem querit. Tercio, ad tutelam pueri nati, ne diabolus contra eum

*Vt refert
Hier. 1. cap.
Mat. 1. anno 9.
& Beda su-
per 4. caput.
Luc. 1. anno 2.*
vehementius nocuerit a procuratore. Et ideo Ignatius dicit ipsam fuisse desponsatam, vt partus eius diabolo celaretur. Quarto, vt à Ioseph nutriretur: vnde & pater eius dictus est, quasi nutritius: Fuit etiam conueniens ex parte Virginis. Primo quidem: quia per hoc redditur immunis à pena, ne scilicet lapidaretur à ludæis tanquam adultera: vt Hieron. dicit. Secundo, vt per hoc ab infamia liberaretur. Vnde dicit Ambrosius super Luc. quod desponsata est, ne remota a virginitatis adueretur infamia, cui grauis alius corruptela videretur in signe præferre, Tercio, vt ei à Ioseph ministerium exhiberetur: vt Hieron. dicit.

*Super illud
Mat. 1. Cum
esset despon-
sata, anno 6.
lib. 7. in Luc.
non procul à
primo. 10. 5.*
Ex parte etiam nostra hoc fuit conueniens. Primo quidem, quia testimonio Ioseph comprobatum est, Christum ex virgine natum. Vnde Ambrosius dicit super Luc. Locupletior testis pudoris maritus adhibetur, qui posset & dolere iniuriam, & vindicare opprobrium, si non agnosceret sacramentum. Secundo, quia ipsa verba Virginis matris magis credibilia redduntur, suam virginitatem asserentis. Vnde Ambrosius dicit super Luc. Fides Mariæ verbis magis adsciscitur, & mendacii causa remouetur. Videretur enim culpa obumbrare voluisse in nuptia mendacio prægnans: causam autem mentiendi desponsata non habuit, cum coniugij præmium & gratia nuptiarum partus sit feminæ. Quæ quidem duo pertinent ad firmitatem fidei nostræ. Tercio, vt tolleretur excusatio virginibus, quæ propter suam incautelam non vitant infamiam. Vnde Ambrosius dicit. Non decuit virginibus sinistra opinione

*li. 1. in Luc.
non procul à
primo. 10. 5.*
viuentibus, velamen excusationis relinqui, quod infamata mater quoque Domini videretur. Quarto, quia per hoc significatur vniuersa Ecclesia: quæ cum virgo sit, desponsata tamen est vni viro Christo, vt August. dicit in lib. de sancta Virginitate. Potest etiam, & quinta ratio esse, quod mater Domini fuit desponsata, & virgo: quia in persona ipsius & virginitas & matrimonium honoratur, contra hæreticos alseri horum detrahentes.

Ad primum ergo dicendum, quod Beata Virgo mater Dei ex familiari instinctu Spiritus Sancti credenda est, desponsari voluisse, confidens de diuino auxilio, quod nunquam ad carnalem copulam perueniret. Hoc tamen diuino commisit arbitrio, vnde in nullo detrimentum passa est virginitas.

*lib. 2. in Luc.
non procul à
primo. 10. 5.*
Ad secundum dicendum, quod sicut Ambrosius dicit super Lucam, maluit Dominus aliquos de suo ortu, quam de matris pudore dubitare. Sciebat enim teneram esse virginis venerandiam, & lubricam famam pudoris: nec putauit ortus sui fidem, matris iniurijs astruendam. Sciendum tamen, quod miraculorum Dei quedam sunt, de quibus est fides: sicut miraculum virginei partus, & resurrectionis Domini, & etiam Sacramenti altaris, & ideo Dominus voluit ista occultiora esse, vt fides eorum magis meritoria esset. Quedam vero miracula sunt ad fidei probationem: & ista debent esse manifesta.

*li. 3. ex ca. 7.
& 8. collige
com. 3.*
Ad tertium dicendum, quod sicut August. dicit in 2. de Trinitate, diabolus multa potest virtute suæ naturæ, à quibus tamen prohibetur virtute diuina. Et hoc modo potest dici, quod virtute naturæ suæ diabolus cognoscere poterat matrem Dei non fuisse corruptam, sed virginem: prohibebatur tamen à Deo cognoscere modum partus diuini. Quod autem postmodum eum aliquoties cognouit diabolus esse filium Dei, non obstat: quia iam tempus erat, vt Christus suam virtutem contra diabolum ostenderet, & persecutionem ab eo concitatam pateretur. Sed in infantia oportebat impediri malitiam diaboli, ne eum acius persequeretur, quando Christus nec pati disposuerat, nec virtutem suam offendere: sed in omnibus, alijs infantibus se similem exhibebat. Vnde Leo Papa in sermone de Epiphania dicit, quod Magi viderunt, & adorauerunt puerum Iesum quantitate paruulum, aliena opus indigni, fandi impotem, & in nullo ab humana infantia generalitate dissimilem. Ambrosius tamen super Luc. videtur hoc magis referre ad membra diaboli. Præmissa enim hac ratione, scilicet de fallendo principem mundi, subdit. Sed tamen magis fecerunt principes seculi, demonum enim malitia, facile etiam occulta deprehendit, at verò qui secularibus vanitatibus occupantur: scire diuina non possunt.

*In sermo. 42
de Epiphania
in medio
incipit hoc
serm. Iustum
& rationabile
lib. 2. in
Luc. 1. circa
medium. 1. 5.*
Ad quartum dicendum, quod iudicio adulterarum lapidabatur secundum legem non solum illa, quæ in merat desponsata, vel nupta, sed etiam illa, quæ in domo patris custodiebatur, vt virgo quandoque nuptura. Vnde dicitur Deuterono. 22. Si non est in puella inuenta virginitas, lapidibus obruent eam viri ciuitatis illius, & morietur, quia fecit nefas in Israel, vt fornicaretur in domo patris sui. Vel potest dici secundum quosdam, quod beata Virgo erat de stirpe Aaron: vnde erat cognata Elisabeth, vt dicitur Luca 1. Virgo autem de genere sacerdotali, propter stuprum occidebatur: legitur enim Leuit. 21. Sacerdotis filia, si deprehensa fuerit in stupro, & violauerit nomen patris sui flammis exuretur. Quidam re-

ferunt verbum Hieronymi ad lapidationem infamiam.

COMMEN-

Vndecim rationes congerit D. Thom. vt ostendat oportuisse matrem Dei, quamuis ex sponso conceptura non esset, illius tamen societate, & vinculo non carere, ex parte Dei, seu Christi, ipsius Virginis, & nostra desumptas, quas optimis Patrum testimonij confirmat, & omnes sunt aptissimæ, & perspicuæ: solum duæ peti difficultates possunt, quas ipsemet D. Thom. tetigit in argumento tertio, & quarto.

Omissis ergo clarioribus: prima quæ difficultatem patitur, est, (quam D. Thom. in primo membro tertio loco posuit) Deiparam scilicet fuisse nuptam, vt partus eius celaretur diabolo dum Christum putat non ex virgine, sed ex Iosepho generatum. Quæ ex Ignatio retulit Hieronym. Matth. 1. & ea vtuntur alij Patres, vt Ambros. libr. 2. in Lucam in principio, & Damascenus libr. 4. de fide capit. 15. Basil. homilia de humana Christi generatione, Bernardus homilia tertia in Missus est, & homilia 4. in vigilia natiuitatis, Rupertus libro vndecimo de Victoria Verbi, cap. 19. Non tamen desunt Theologi, qui propter tertium argumentum D. Thomæ hic, eam continent, vt Scotus in 4. dist. 30. quæst. 2. & Abulens. quæst. 31. in primum caput Matth. Quia generatio, & integritas virginalis sunt res corporeæ, quas Angelus euidenter potest intueri, ergo non obstante matrimonio, potuit demon euidenter cognoscere Virginem nunquam cum Iosepho conuenisse, & non solum absque opera viri: sed etiam absque naturali mora filium concepisse, & post illius partum, virginal claustrum eius integrum permanisse. Quod si cum D. Thoma respondeas, demonem non semper omnia actu intueri, & diuina prouidentia potuisse fieri, vt hæc omnia nunquam aduerteret. Instat Scotus, nam hoc ipsum fieri potuit sine coniugio. Et sicut nunc existimauit demon Virginem concepisse ex Iosepho: ita tunc ex alieno viro concepisse putaret. Sed non videtur affectus Scotus pijsimam sanctorum Patrum mentem, tantam enim habuerunt de puritate, & castitate Virginis existimationem, vt non crediderint potuisse in parua suspicionem venire, etiam apud demonem. Vnde, si non potuisset existimare, illam concepisse ex proprio marito, potius suspicaretur, sine opera viri, quam ex prauo concubitu concepisse. Diuturna enim experientia, & obseruatione probè cognoscebat Virginis sanctitatem, & puritatem. Expertus etiam erat, nunquam se potuisse vel minimum prauum motum in ea excitare: cum tamen aliis non ignoret nullam ferè fornicationem fieri, nisi ipso auctore, & incitatore. Denique expertus erat nunquam Virginem vel otiosum verbum esse locutam, nedum cum homine aliquo sermonem turpem miscuisse. Et ideo omnibus pensatis, vel nullo modo, vel ægerimè posset induci, vt Beatam Virginem turpiter concepisse sentiret. Vt ergo saltem commodius illi occultaretur mysterium, ipseque facilius, & securius à curiosa obseruatione, & inquisitione abstraheretur, aptissimum medium fuit, Virginem esse desponsatam viro.

Vnde Damascenus, libr. 4. capitul. 15. & Theophyl. Matthei primo, dicunt, Demonem propter Isaia Prophetiam, sollicitè obseruasse Virginem, ideo quæ Mariam nuptam fuisse, vt facilius ille decipi potuisset.

Sed occurrit Abulensis, quia non erat necessariū hoc mysterium occultari demoni magis, quam alia Christi miracula. Illi verò etiam D. Thomas respondit, id oportuisse, ne statim à principio demon agnosceret Christum esse Messiam in lege promissum. Quod facile coniectaret, si intelligeret eum sine opera viri de Virgine esse conceptum, Non enim

A ignorabat vaticinium Isaia capitulo septimo, in Messia promisso esse implendum. Deinde, quia cognito hoc mysterio, scilicet hunc hominem, solius Dei singulari virtute & opera esse formatum, consequenter, vel intelligeret, vel suspicaretur illum non esse instar aliorum, nec in peccatis conceptum, & alia similia, quæ ante passionem oportuit latere demonem, ne Christi mortem, nostramque redemptionem impediret. Et ita factum esse docent citati Sancti Patres, & eleganter Leo Pap. sermone 2. de natiuitate. Et alij plerique, quibus immerito, & sine fundamento contradicit Abulensis.

Secunda ratio, quæ nonnullam difficultatem habet, est quinta apud D. Thomam, seu prima in secundo membro, scilicet oportuisse Deiparam esse desponsatam, ne lapidaretur, vt adultera. Quæ ratio est Hieronymi, Matth. primo, In qua statim occurrit difficultas, quam D. Thomas argumento quarto attingit. Videtur enim inuolueri repugnantiam quandam, quomodo enim posset esse adultera, si non esset desponsata? Responso verò est, sensum Hieronymi non esse, potuisse illam, si non esset desponsata, puniri propter existimatam peccatum adulterij, sed potuisse puniri eadem poena, qua adultera puniebantur. Quia virgo, quæ in domo parentum fornicabatur, lapidibus obruebatur, Deuteronom. vigesimo secundo, & si erat filia sacerdotis, flammis exurebatur, Leuitici vigesimo primo. Sed hoc posterius (quamuis ex aliorum opinione hic à D. Thom. referatur) re tamen vera in Deipara non habet locum, vt constat ex superius tractatis. Cætera clara sunt in articulo. Solum responso ad primum indiget maiori explicatione, quam in sequenti disputatione commodius trademus.

ARTICVLVS II.

Verum inter Mariam & Ioseph fuerit verum matrimonium.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod inter Mariam & Ioseph non fuerit verum matrimonium. Dicit enim Hieronymus contra Heluidium, quod Ioseph Maria custos fuit potius, quam maritus eius. Sed si fuisset verum matrimonium, verè Ioseph maritus eius fuisset. Ergo videtur quod non fuerit verum matrimonium inter Mariam & Ioseph.

2. Præterea, super illud Matth. 1. Iacob genuit Ioseph virum Mariæ, dicit Hieronymus. Cum verum audieris, suspicio tibi non subeat nuptiarum, sed recordare consuetudinis Scripturarum, quod sponsi viri, & sponse vxores vocantur. Sed verum matrimonium non efficitur ex sponsalibus, sed ex nuptijs. Ergo non fuit verum matrimonium inter Beatam Virginem & Ioseph.

3. Præterea, Matth. 1. dicitur. Ioseph vir eius cum esset iustus, & nollet eam traducere, scilicet in domum suam ad cohabitationem assiduam, voluit eam occultè dimittere, id est, tempus nuptiarum mutare: vt Remigius exponit. Ergo videtur quod nondum nuptijs celebratis, nondum esset verum matrimonium: præsertim cum post matrimonium contractū non liceat alicui sponfam dimittere.

Sed contra est, quod Augustinus dicit in libro de consensu Evangelistarum. Non erat fas, vt Ioseph ob hoc à coniugio Maria separandum Evangelista putares, quod non ex eius concubitu, sed Virgo peperit Christum. Hoc enim exemplo magnificè insinuat fidelibus coniugatis, etiam seruata pari consensu continentia, posse permanere, vocariq. coniugium, non permixto corporis sexu.

Respondet dicendum, quod matrimonium siue coniugium

Ignas.
Hieronym.
Ambros.
Damascen.
Basil.
Bernard.
Rupert.

Scotus.
Abulens.

Damasc.
Theoph.

Obiectio.
Abulens.

Leo Pap.

Hieronym.
Obiectio.

Responso.

Deut. 22.
Leuit. 24.

165.
4 d. 30 q. 2.
ar. 2. & op.
60 ca. 2. col.
3. Et Matth. 1.
col. 20. ad fin.
Tit lib. est de
sancta virginitate Beatæ
Mariæ ali-
quantulum
à prin. to. 3.
In 1. cap.
Mat. tom. 9.

Lib. 2. cap. 7.
ante mediū,
tom. 4.
Idem habet
Aug. lib. 12.
contra Faust.
sum, c. 2. in
fine.